

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«ПСИХОЛОГІЯ КОНФЛІКТУ»
Освітньо-професійної програми «Практична психологія»
Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність: 053 «Психологія»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалавр)
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна вибіркового компонента ОП
Курс	3 (третій)
Семестр	6 (шостий)
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/години	4 кредити / 120 годин
Мова викладання	Українська
Що буде вивчатися (предмет вивчення)	Основні закономірності виникнення і розвитку конфліктів, основні механізми вирішення конфліктних ситуацій. Види конфліктів. Поведінка особистості або групи, яка призводить до конфліктів, а також взаємовідносини людей у процесі вирішення конфлікту. Особливості профілактичної роботи щодо попередження конфліктів.
Чому це цікаво/треба вивчати (мета)	Курс орієнтований на формування здатності своєчасно виявляти конфлікт, розуміти його сутність та механізм виникнення, знаходити різні підходи до його врегулювання, що сприятиме як підвищенню ефективності у професійній діяльності, так і налагодженню взаємостосунків у повсякденному житті.
Чого можна навчитися (результати навчання)	<p>ПР1. Визначати, аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання</p> <p>ПР2. Демонструвати розуміння закономірностей та особливостей розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань</p> <p>ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел для вирішення професійних завдань в т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій</p> <p>ПР4. Здійснювати реферування наукових джерел, обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки</p> <p>ПР5. Самостійно обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги</p> <p>ПР6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, вміння дотримуватися процедури дослідження</p> <p>ПР7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки</p> <p>ПР8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для поінформованої аудиторії, формулювати розгорнутий аналіз та тези досліджень</p> <p>ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач</p>

і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації заходів раннього втручання)

ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника

ПР11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій (в т.ч. у роботі з особами, що отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни)

ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до запиту.

ПР13. Емпатійно взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові особливості

ПР14. Демонструвати навички командної роботи у процесі вирішення фахових завдань.

ПР15. Демонструвати відповідальне ставлення до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку

ПР16. Знати та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога

ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям.

ПР18. Розуміти важливість збереження здоров'я (власного й навколишніх) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії

ПР19. Розробляти й реалізовувати програми психологічної корекції

ПР21. Вміти застосовувати знання в галузі патопсихології при вирішенні розвивальних завдань з урахуванням вікових та індивідуально-типологічних відмінностей клієнтів, володіти сучасними методами психодіагностики особистості та корекційно-розвивальними технологіями роботи з ним

ПР23. Проводити роботу з кадровим складом в організаціях різного типу з метою відбору кадрів, управління їх мотивацією та створення соціально-психологічного клімату, що сприяє оптимізації процесу досягнення цілей організації, а також здійснення пошуку інноваційних технологій управління персоналом

ПР25. Вміти застосовувати знання щодо вирішення психологічних проблем виховання й навчання особистості, що спрямовані на розуміння фактів, механізмів та закономірностей засвоєння соціокультурного досвіду, що зумовлюють зміни в інтелектуальному та особистісному розвитку

**Як можна користуватися
набутими знаннями і
вміннями (компетентності)**

ПК 1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК9 Здатність працювати в команді.

ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

Спеціальні компетентності

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання)

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.

СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження

СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову, в т.ч. особам, які отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни).

СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту.

СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

СК12. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо, цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність.

СК13. Здатність до організації та проведення за запитом

	<p>психологічного консультування, психокорекції, психотерапії та постстресової реабілітації, а також оцінювати якість виконаної роботи</p> <p>СК14. Організація і проведення заходів з профілактики психологічних проблем, які порушують нормальну життєдіяльність особи, сім'ї, групи, громади та суспільства в цілому та сприяння їх психологічному здоров'ю.</p> <p>СК15. Здатність спілкуватися державною та іноземними мовами на професійному рівні як усно, так і письмово, взаємодіяти з різними суб'єктами соціальної роботи та іншими заінтересованими сторонами.</p> <p>СК16. Здатність розробляти програму психологічного супроводу осіб різних вікових та соціальних груп, які звертаються за психологічною допомогою, створювати безпечне психологічне середовище.</p>
<p>Навчальна логістика</p>	<p style="text-align: center;">Зміст дисципліни:</p> <p>Психологія конфлікту в системі наукового знання. Об'єкт і предмет психології конфлікту. Основні завдання психології конфлікту на сучасному етапі розвитку науки. Базові категорії психології конфлікту. Напрями розвитку психології конфлікту як прикладної галузі психологічної науки. Методи дослідження поведінки особистості у конфлікті.</p> <p>Конфлікт як психологічний феномен. Причини виникнення конфліктів. Структура конфлікту. Пізнавальний, емоційний, вольовий і мотиваційний компоненти у структурі конфлікту. Класифікація конфліктів. Динаміка конфлікту.</p> <p>Особливості та види внутрішньоособистісних конфліктів. Поняття «внутрішньоособистісний конфлікт», особливості інтраперсональних конфліктів. Аналіз провідних психологічних концепцій у дослідженні внутрішньо-особистісних конфліктів. Причини виникнення внутрішньоособистісного конфлікту. Види внутрішньоособистісних конфліктів. Характеристика захисних механізмів у внутрішньоособистісних конфліктах. Шляхи і способи подолання внутрішніх конфліктів.</p> <p>Міжособистісні та міжгрупові конфлікти. Психологічна характеристика міжособистісного конфлікту. Аналіз основних підходів у вивченні міжособистісних конфліктів: мотиваційного, когнітивного, організаційного, діяльнісного. Причини і чинники виникнення міжособистісних конфліктів. Поняття про конфліктогени, їх види. Особливості міжгрупового конфлікту, їх класифікація, причини. Функції конфліктів у групах. Аналіз провідних психологічних підходів у дослідженні міжгрупових конфліктів.</p> <p>Психологічна характеристика конфліктної особистості. Психологічний аналіз конфліктної особистості. Типи конфліктної поведінки та їх характеристика. Управління емоціями як чинник зниження конфліктності особистості.</p> <p>Управління та розв'язання конфліктів. Поняття «управління конфліктом» та психологічний контекст управління конфліктами. Основний зміст управління конфліктом. Форми завершення конфліктів. Психологічні умови, чинники та критерії конструктивного розв'язання конфлікту. Стратегії поведінки опонентів у конфліктних ситуаціях.</p> <p>Психопрофілактика та попередження конфліктів. Основні завдання профілактичної роботи щодо попередження конфліктів.</p>

	<p>Шляхи попередження конфліктів. Психодіагностика як засіб прогнозування конфліктів. Етапи аналізу і методи діагностики конфлікту.</p> <p>Медіація, як посередництво по урегулюванню конфліктів. Медіація як процедура посередництва, альтернативний метод вирішення конфліктів. Правила, процедура, техніки та стратегії медіації. Медіатор як особистість. Вимоги до професійного посередника – медіатора. Індивідуально-типологічна характеристика особистості медіатора.</p> <p>Види занять: лекції, практичні заняття.</p> <p>Методи навчання: мозковий штурм, рольова гра, дискусія, case-study, ситуаційні завдання.</p> <p>Форми навчання: очна, дистанційна.</p>
<p>Пререквізити</p>	<p>Знання з загальної психології, вікової психології, диференційної психології, психології сім'ї, психодіагностики.</p>
<p>Пореквізити</p>	<p>Знання можуть бути використані при вивченні дисциплін «Практикум з групової психокорекції», «Основи психологічного тренінгу», «Психологічна експертиза в різних галузях», «Психологія організації» та написанні фахової кваліфікаційної роботи</p>
<p>Інформаційне забезпечення з репозитарію та фонду НТБ НАУ</p>	<p>Навчальна та наукова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ващенко, Ірина Володимирівна Конфліктологія та теорія переговорів [Текст] : навчальний посібник / Ірина Володимирівна Ващенко, Маріанна Іванівна Кляп ; МОН МС України. – Київ : Знання, 2013. – 408 с. 2. Долинська Л.В. Психологія конфлікту : навчальний посібник / Любов Василівна Долинська, Людмила Петрівна Матяш-Заяц; МОН України. Київ : Каравела, 2013. 304 с. 3. Тихомирова Є. Б., Постоловський С.Р. Конфліктологія та теорія переговорів: підручник / Євгенія Борисівна Тихомирова, Сергій Русланович Постоловський. 2-ге вид., випр. Київ : Університетська книга, 2016. 240 с. 4. Яхно Т. П. Конфліктологія та теорія переговорів: навчальний посібник / Тетяна Петрівна Яхно, Ірина Олегівна Куревіна ; МОН МС України, Вищий навчальний заклад Укоопспілки, Львівська комерційна академія. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 168 с. 5. Лісовський, П. М. Військова психологія: методологічний аналіз [Текст] : навчальний посібник / Петро Миколайович Лісовський. – Київ : Кондор, 2020. – 290 с. 6. Макаренко, А. О. Психологія та психотерапія життєвих криз [Текст] : навчальний посібник / Амалія Олексіївна Макаренко, Наталя Леонтіївна Калайтан, Тетяна Павлівна Старовойт ; МОН України, Національний аерокосмічний ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харківський авіаційний ун-т". – Харків : ХАІ, 2019. – 72 с. 7. Ходаківський, Євгеній Іванович Психологія управління [Текст] : підручник / Євгеній Іванович Ходаківський, Юлія Вячеславівна Богоявленська, Тетяна Петрівна Грабар ; МОН України. – 5-те вид., перероб. та допов. – Київ : Центр учбової літ-ри, 2021. – 492 с

Локація та матеріально-технічне забезпечення	Аудиторія теоретичного навчання, мультимедійне обладнання, онлайн платформа Google Classroom.	
Семестровий контроль, екзаменаційна методика	Диференційований залік, усне опитування, тестування	
Кафедра	Педагогіки та психології професійної освіти	
Факультет	Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій	
Викладач		<p>ДЕМЧЕНКО НАТАЛІЯ ІВАНІВНА Посада: доцент Вчений ступінь: - кандидат педагогічних наук Тел.: 0444067540 Е-mail: nataliia.demchenko@npp.nau.edu.ua Робоче місце: 8.706</p> <p>Профайл викладача:</p> <p>https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&view_op=list_works&gmla=AJsN-F75d_6tqfOsqBVOsJ7sV3rN9DhnFpJ5M43ru2t95qrkDzIl_7j6_nDN-1FOZCEmiNtwaMnuolckvQIEH9omKZceFApR4YqR7kL73Q56U2ip2bMo2y4ak1CZ-y2k-pidiuNtbJ20&user=q1X9oEQAAAAJ</p>
Оригінальність навчальної дисципліни	Авторський курс	
Лінк на дисципліну		